

R

REVEIL-SERIE

WAAK EN BID

MEINARDUS ANTONIDES

No. 491

JANUARI 2013

MEINARDUS ANTONIDES

Meinardus Antonides werd op 2 december 1705 geboren te Westerwijtwert, waar zijn vader, Theodorus Antonides (1647-1715), predikant was. Deze vader was driemaal gehuwd, de derde keer met Elisabeth Magdalena de Walrich, afkomstig uit een aanzienlijke familie, weduwe van dr. Mellingh. Uit dit huwelijk werd Meinart geboren. Hoewel Theodorus Antonides een vurige aanhanger was van Coccejus, bleef hij in zijn oordeel zelfstandig. Hij was een uitnemende kenner van de bijbelse grondtalen. Na zijn dood ging zijn weduwe in 1716 met het gezin in Uithuizen wonen. Meinart kreeg daar onderricht in het Latijn van een onderwijzer. Daarna is hij de lessen gaan volgen aan de Latijnse school in Groningen, waarna hij aldaar ging studeren aan de hogeschool. Voor het examen op 28 september 1726 voor de classis van Middelstum slaagde hij met lof vanwege zijn bekwaamheid. Op 17 oktober 1728 werd hij bevestigd tot predikant van de gemeente Onderwierum en Westerdijkshorn, gelegen bij Bedum. De dorpjes bestaan nu niet meer. Hij huwde in 1736 met Catharina Busz, dochter van Gerhardus Busz, predikant te Uitwierde, later te Stitswert. Het huwelijk werd gezegend met de geboorte van drie zonen en drie dochters. Vier kinderen stierven jong, de twee overgebleven zonen zijn later predikant geworden. In het jaar 1773 ontviel hem zijn echtgenote.

Tot aan zijn sterven op 27 augustus 1776 bleef hij predikant van Onderwierum en Westerdijkshorn. Meer dan veertig jaar heeft hij in zijn gemeente geworsteld met

onverschilligheid. Meinardus Antonides was een vrome en bevindelijke prediker, zoals ook blijkt uit de kerkenraadnotulen, die hij verrijkte met gebeden. Hij was gezegend met een vlug verstand, een nauwkeurig oordeel en een goed geheugen, vooral in het Bijbelwoord. Met veel trouw en een inlevend zielsvermogen heeft hij gewerkt in de wijngaard des Heeren.

Het enige werk dat van hem werd uitgegeven is een bundel van 35 lijdenspreken, getiteld: “Schriftmatige Verklaringe over het borgtogtig en Zaligmakend lijden, den kruisdood en begraaffnisse van den Heere Jezus Christus”, doormengd met leerzame en praktikale aanmerkingen, en elke verhandeling besloten met eene ontdekkende en opwekkende toepassing, Groningen 1753, herdrukt in 1863 bij J. van Golverdinge te 's-Gravenhage. In 1939 verscheen hieruit een selectie van twaalf preken bij de uitgever J.P. van den Tol Jz. te Oud-Beijerland.

Bronnen:

- Nieuw Nederlandsch biografisch woordenboek, deel 6, pag. 44-45.
- Biographisch woordenboek der Nederlanden, pag. 297-298.

De preek die u hierbij wordt aangeboden is herschreven in de taal en stijl van het tegenwoordige Nederlands en afkomstig uit laatstgenoemde bundel.

Eerder al verschenen er lijdenspreken van Meinardus Antonides in de Reveilserie, namelijk de nummers 222 (februari 1986), 233 (maart-april 1987), 253 (maart-april 1989), 272 (februari 1991), 452 (maart 2009), 462 (maart 2010) en 473 (maart-april 2011).

WAAK EN BID

door

MEINARDUS ANTONIDES

“En Hij kwam tot de discipelen, en vond hen slapende, en zeide tot Petrus: Kunt gij dan niet één uur met Mij waken? Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt; de geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak.

En bij hen komende, vond Hij hen weer slapende, want hun ogen waren bezwaard. En hen latende, ging Hij weer heen, en bad ten derden male, zeggende dezelfde woorden.

Toen kwam Hij tot Zijn discipelen, en zeide tot hen: Slaapt nu voort, en rust; ziet, de ure is nabij gekomen, en de Zoon des mensen wordt overgeleverd in de handen der zondaren. Staat op, laat ons gaan; ziet, hij is nabij, die Mij verraadt”.

Mattheüs 26:40-41, 43-46

Zie ook Markus 14:37-38, 40-42, en Lukas 22:40, 45-46

In vers 36 zien we dat Jezus met Zijn discipelen al gekomen was op een plaats bij de Olijfberg, Gethsémané genoemd. Hij wist dat Zijn tijd naderde waarop Hij Zich gewillig voor Zijn volk zou overgeven. In Johannes 7:30 lezen wij juist het tegenovergestelde, namelijk dat de Heere Zich onttrok omdat Zijn tijd nog niet gekomen was. De Heiland had tegen acht van Zijn discipelen ge-

zegd dat zij bij de ingang van die plaats moesten blijven wachten. Daarna had Hij drie van hen met Zich meegenomen om verder de hof in te gaan, namelijk Petrus, Jakobus en Johannes. De laatste twee waren zonen van Zebedeüs, vers 37. Hier werd de Borg getroffen door een diep gevoel van de toorn van God en door grote angst, zie vers 37-38. Nadat Hij Zich ongeveer een steenworp van hen verwijderd had, viel de Heere op Zijn knieën voor Zijn Vader neer, Lukas 22:41. Lees dit ook in Mattheüs 26:39. Hij lag geknield met Zijn gezicht ter aarde en bad tot drie keer toe dat deze drinkbeker zou mogen voorbijgaan. Hij bad om een rustpauze om Zich te verkwikken. In Lukas 22:43 lezen we dat er een engel uit de hemel kwam en Hem versterkte. In die toestand gaat de Heere Jezus tot driemaal toe terug naar Zijn drie discipelen, hoeveel Hij ook met Zichzelf van doen had. Zijn hart was zelfs onder deze omstandigheden nog met hen bewogen. Hij trof hen aan in een toestand die Zijn droefheid vermeerderde, want zij sliepen alle drie. Hij zei tegen hen: *Waarom slaapt u?* (Lukas 22:46). Waarom slaapt u in een tijd van zulke dikke duisternis en verzoeking? Hij bestrafte hun slaapzucht door ze wakker te maken.

De tekst laat ons zien:

1. hoe Jezus Zijn discipelen tot driemaal toe slapende aantreft;
2. hoe ernstig Hij hen vermaant en opwekt.

1. *En Hij kwam tot de discipelen, en vond hen slapende, namelijk nadat de Heiland de eerste maal zo vurig had gebeden, en Petrus en de zonen van Zebedeüs ernstig had opgedragen om met Hem te waken, vers 38-39. Toen kwam Hij tot hen om in tere liefde en zorg te vragen hoe het met hen ging.*

Let hier op de biddende Jezus. Zijn hart, dat op een heilige wijze bad tot Zijn God, was ook tijdens het bidden nog op een heilige wijze verontrust over de medemens. Zijn hart, hoewel dat bidt zonder ophouden (1 Thess. 5:17), onderbreekt Zijn eigenlijke gebed, maar blijft toch in overdenking en roepende tot God. Zo was het hier ook met de Heiland. In de onuitsprekelijke benauwdheid, vanwege de zware last van de zonden van Zijn uitverkorenen, kroop de Borg als een arme worm van de ene plaats naar de andere, om nergens rust te vinden. Vanwege de heiligheid zond Hij onder veel tranen ootmoedige gebeden op tot Zijn Vader, Hebréeën 5:7. Maar toch dringt Zijn grote liefde Hem zó, dat Hij in Zijn angst van Zijn gebed opstaat en bij Zijn discipelen komt, om hen te vermanen tot hun heil.

Maar Hij vond hen slapende. Merk op dat hier het lijden van Christus wordt verzwaard. Hij had hen, Zijn innigste boezemvrienden die Hem toch werkelijk lief hadden, opgedragen met Hem te waken. Maar niet alleen dit. Zij hadden bij monde van Petrus ook beloofd met Hem te sterven en nu vindt Hij hen slapende. Zij zijn niet werkelijk begaan met Jezus in Zijn bange toestand, ja, zelfs

niet met zichzelf in het gevaar waarin zij verkeerden. We zien in hen een groot gebrek aan liefde en trouw voor hun liefhebbende Heere, Meester en Heiland, maar ook een zeer te bestraffen zorgeloosheid voor zichzelf. En dit alles in een tijd van uiterste nood en gevaar.

Laten we op deze punten nog wat verder ingaan door een zekere godvrezende schrijver aan te halen, namelijk Justus Vermeer:

“Het was nu de tijd dat hemel en aarde als het ware in beweging waren, vanwege de toorn van God tegen de zonde die God strafte in Zijn lieve Zoon. Nu was er geen plaats meer voor lankmoedigheid ten opzichte van de uitverkorenen. Het zwaard van de goddelijke wraak ontwaakte tegen de Man, die sterke Man, de Metgezel van de Vader. Het tastte Hem aan en sloeg Hem zonder verademing en zonder barmhartigheid. Het recht had nu zijn loop. Ja, ook voor het voortbestaan van de goddeloze wereld met al haar wetmatigheden werd de prijs betaald. De verduisterde zon mocht weer opgaan over rechtvaardigen en onrechtvaardigen en de hemel kon weer allerlei vruchtbaarheid en zegen laten neerdalen. Ook de predikers in hun predikambt en de christelijke rustdag, waarop door de zonde de vloek rustte, konden door de betaalde prijs weer van de vloek worden verzoend. De Heere Jezus zou nu volken en kerken uit de diepe beproevingen, die hen in de toekomst nog te wachten zouden staan, kunnen uitredden en verlossen. Ook de hel werd als het ware overwonnen. De strijd

tussen hemel en hel werd blijkbaar op de aarde gevoerd. Geen kind van God zou zeker zijn van de overwinning. De waarachtige God werd aangegrepen. De God van de hemel deed wonderen op de aarde. Zo was volgens de eeuwige raad nu de bestemde tijd gekomen. Het was de volheid van de tijd voor de grote Borg, dat Hem nu de verzenen zouden vermorzeld worden. Toch zou Hij weer als Overwinnaar uit de strijd komen en dus zal Zijn volk behouden worden van de toekomstige toorn. In zo'n gevaarlijke tijd sliepen de discipelen, ja, bleven ze voortdurend slapen. De grote Borg was in angst en nood en zij waren zorgeloos en dat tegen de vermaningen van Jezus in."

Zie, zo groot was de zwakheid en traagheid van het vlees. Wat is er toch van de mens te verwachten! Is er, vooral in zaken die Jezus aangaan, ijver, moed of getrouwheid te verwachten van zwakke, zondige mensen? Ach, ook Gods meest beminde kinderen worden nog zo gemakkelijk door de zonde omringd en de verleiding is altijd vlak bij hen. Deze drie discipelen van Christus waren met slaap bezwaard, toen Christus op de berg verheerlijkt werd, Lukas 9:31. Nu vindt Hij hen in zijn diepste vernedering ook slapende.

Zie, hoe snel kan een kind van God, dat doorgaans waakt en tot steun is voor land en kerk, zorgeloos en daardoor nutteloos en onbruikbaar worden. O, mochten wij ons tegenbeeld in deze discipelen zien. Wat is toch de mens als Gods hand zijn hart niet ondersteunt!

2. Ondertussen komt al dit verderf uit de mens zelf, Hosea 13:9. Hij is daarom ten hoogste schuldig en te bestraffen. De Heiland, de Heilige van God, kan dit zondige en ontrouwe gedrag van Zijn discipelen niet ongemerkt laten voorbijgaan; ook wil Hij dit niet. Nee, Hij bestraft hen wel ernstig, hoewel niet in Zijn toorn, maar in getrouwe liefde tot hun nut. Hij zegt tegen Petrus en de anderen, maar vooral tegen Petrus, die wel het hoogste had geroemd op zijn ijver en zijn getrouwheid voor Jezus: *Simon, slaapt gij? Kunt u dan niet één uur met Mij waken?*

Houdt het verwijt van de Heere niet in dat Hij hun traagheid nog schandelijker vindt naarmate hij zo hoog gesproken en zulke grote dingen beloofd had? Kunt u nu, Petrus en anderen, niet één uur met Mij waken? Zou u dan met Mij de dood in kunnen gaan? Als u Mij nog niet een klein beetje kunt verkwikken, o beklagenswaardige mens, wat zult u zich dan op grote dingen beroemen? Met zulk een trouw hart bestraft de Heere de zonden van Zijn volk, hoewel Hij ze verzoent. Zie Psalm 89:31-33 en Psalm 99:8. Maar toen de Heere Jezus Zijn liefste vrienden in zulk een droeve toestand, ja, zo ontrouw aantrof, voegde dit extra droefheid aan Zijn droefheid toe. Ook de blijdschap dat Zijn geliefde discipelen met Hem waakten, moest de Heere missen. Volgens Jesaja 63:3 moest Hij de pers alleen treden, zonder dat iemand van de volkeren met Hem was. En dat toch om te verdienen, dat Zijn kinderen dit genoeg in hun onderdrukking zouden ervaren, dat zij dan niet alleen zijn.

De Heiland waarschuwt hen verder zeer liefdevol en getrouw: *Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt.* Ik, uw Broeder en Heiland, waak over u vanwege uw zonden en omwille van uw zaligheid en Ik draag de helse verschrikking in Mijn ziel.

O Petrus en Mijn andere beminde leerlingen, wat behoort u dan ook uit liefde voor Mij en de Mijnen met Mij te waken, en dat nog het meest tot uw eigen bestwil. *Opdat u niet in verzoeking komt* en niet door de briesende leeuw, de satan die u omringt, verslonden wordt, 1 Petrus 5:8. Wel, waak dan toch om aan de hand en door de kracht van Mij, uw overste Leidsman, versterkt en bewaard te worden vóór en in de verzoeken. U zou door met Mij te waken en getuige te zijn van Mijn bittere droefheid, Mij, als een heilig mens, nog tot enige verlichting kunnen zijn. Zo kan het in uiterst moeilijke omstandigheden tot bemoediging zijn, als er nog enkele vertrouwelijke hartsvrienden bij een bestreden mens blijven en meelevend. Als u slaapt, zult u ook geen getuigen kunnen zijn van wat Mij als Borg overkomt. U kunt dan ook niets leren van Mijn heilige handelwijze die Mij door de hand van Mijn Vader is opgelegd.

Jezus was ook voor hen een voorbeeld. Zij moesten door Zijn gedrag in hun lijden leren en aangemoedigd worden, hoe zij Hem moesten navolgen. Dit alles maakte het zo nodig dat zij waakten.

Bidt, opdat u niet in verzoeking komt. Want u hebt geen kracht om geestelijk te waken en de verzoeken van de boze te weerstaan. *Zonder Mij kunt u niets doen,* Johannes 15:5. Bid daarom toch om krachtig te worden in

de Heere en in de sterkte van Zijn macht. *Doet aan de gehele wapenrusting Gods, opdat u kunt staan tegen de listige omleidingen van de duivel*, Efeze 6:11.

Daarom waarschuwt de Heere hen zo trouw vanwege hun zwakheid. *De geest is wel gewillig maar het vlees is zwak*. De geest, het wedergeboren deel, de nieuwe mens, het beginsel van vernieuwing en heiligmaking, is in u en in de andere gelovigen wel gewillig. Het wil bij Mij, uw Zaligmaker, blijven en waken. U doet welgemeende beloften van liefde en trouw en om te strijden tegen de zonde. Maar o, mijn geliefde discipelen en gelovigen, wil Jezus verder zeggen, het is niet alles Geest en heiligheid wat in u is. Nee, ook het vlees en de zondige verdorvenheid kleven u nog gedurig aan en daarom bent u zwak, ja, in uzelf geheel krachteloos om het goede te doen, Romeinen 8:3. U kunt door uzelf de wil van de Geest niet volbrengen, *want het vlees begeert tegen de Geest*, Gal. 5:17. En daarom: waak en bid, en vertrouw niet op uw eigen krachten! Christus wil hen met de woorden, *de geest is wel gewillig maar het vlees is zwak*, dus niet verontschuldigen of hun zondige traagheid en verdorvenheid goed praten. Tot dat doel misbruiken veel vleselijke mensen deze woorden. Nee, Hij wilde hen en al Zijn volk leren zichzelf te wantrouwen en het alleen van de kracht van Christus te verwachten, waardoor zij tot alle dingen in staat zijn, Filippenzen 4:13. Zie, zo bestraft de Heere Jezus de zachtmoedigen van het land volgens het goddelijke recht, Jesaja 11:4. Hij doet dit als hun getrouwe en barmhartige Hogepriester echter

in liefde en medegevoel, om hun zwakheden te hulp te komen, Hebreëen 2:17-18.

Wat Jezus hier tegen Zijn discipelen zegt, *waakt en bidt*, zegt Hij tegen allen, Markus 13:37. Want een belijdende christen, zeker een gelovige, moet waken en op zijn hoede zijn. Wanneer men naderende moeilijkheden goed in het oog wil krijgen, of de *rondgaande briesende leeuw* goed wil zien om hem te ontvluchten, moet men waken. Dit betekent ook lichamelijk waken door zijn verstand en geest goed te gebruiken. Een wakkere ziel woont niet in een slaperig lichaam! Maar hoofdzakelijk gaat het om het waken van de ziel.

Vanwege het gevaar van allerlei verzoeking en aanvechtingen moet men voorzichtig, bedachtzaam en behoedzaam zijn, maar ook werkzaam vanuit het geloof. Behoed uw hart boven al wat te bewaren is, want daaruit zijn de uitgangen des levens, Spreuken 4:23.

Heel in het bijzonder past het een gelovige christen wakende te bidden en biddende te waken. Want wat is toch het waken van de mens zonder de hulp van de Heere? Daarom, gelovigen, u die in uzelf geen kracht hebt, smeed de Heere uw God om Zijn bijstand. De Heere is machtig om u te bewaren van de boze en van alle boos werk, opdat u niet in verzoeking, in verleiding of in verdrukking komt.

De Heere Jezus heeft Zich toen nogmaals in het eenzame teruggetrokken en met een volkomen onderwerping aan de heilige wil van God, Zijn Vader, vurig gebeden. Zoals

we dat in de vorige preek over vers 43 uitvoerig hebben behandeld, *komt Hij ten tweede male tot Zijn discipelen en vond hen weer slapende, want hun ogen waren bezwaard*. Het betekende daarom een extra verzwaring van Jezus' droefheid en leed, toen Hij hen weer even liefdeloos en ongevoelig aantrof. En dat terwijl Hij hen zo getrouw en ernstig had opgewekt en vermaand tot waken en bidden. O, wat een ontrouw en harteloosheid van Jezus' eigen leerlingen, ja van Zijn meest vertrouwde boezemvrienden. Dit slapen van Zijn discipelen werd echter niet uitsluitend veroorzaakt door vleeselijke gemakzucht en zorgeloosheid. Hun ogen en harten waren ook bezwaard van droefheid, Lukas 22:45. Maar over de oorzaken van hun slaperigheid zullen wij later spreken.

Zie, zelfs bij Gods kinderen waren de uitnemendste en krachtigste vermaningen van Jezus, zonder de werking van Zijn Geest, niet in staat om hen echt wakker te maken. Hoeveel te meer geldt dit voor de arme mensen die God in hun natuurstaat aan zichzelf overlaat. Hun zielsogen zijn en blijven met een diepe, dodelijke slaap van de zonden bezwaard, zolang de Geest van de Heere hen niet krachtig opwekt en met Christus levend maakt, Efeze 2:5. Het woord des levens blijft voor hen tot een reuk des doods, 2 Kor. 2:16. Wat is het nodig dat ieder tot God bidt: *Heere, verlicht mijn ogen, opdat ik in de dood niet ontslope*, Psalm 13:4.

Maar hoe handelt de Heiland nu met Zijn discipelen die al weer sliepen? De tekst zegt: *En hen latende ging Hij weer heen*. De vergelijking met Markus 14:40 laat

zien dat Jezus bij Zijn tweede komst hen daar toch niet heeft laten slapen. Wij lezen daar: *En weergekeerd zijnde, vond Hij hen weer slapende, want hun ogen waren bezwaard, en zij wisten niet wat zij Hem antwoorden zouden.* Het is meer dan waarschijnlijk dat de Heere hen ook nu heeft gewekt met of zonder woorden. Hij kan al zuchtend en biddend bij hen gestaan hebben, zodat zij half slapend hiervan iets gehoord hebben. Ja, het had hun hart niet geraakt, want zij wisten niet wat zij Hem moesten antwoorden. Zij waren verlegen en beschaamd en zonder woorden, omdat zij voor deze zonden geen verontschuldiging hadden, na zoveel tekenen van Zijn gunst en waarschuwingen, die hun Meester aan hen gegeven had. Zij toonden zich zo toch niet geheel verhard en ongevoelig, maar het verging hen als de Bruidskerk: *Ik sliep, maar mijn hart waakte,* Hooglied 5:2.

Toch vinden wij hen op dit moment meer slapend dan wakend, uiterlijk en innerlijk. De grootheid van hun hardheid en ongevoeligheid is ongetwijfeld de oorzaak geweest, dat de Heere Jezus hen nu verder met rust liet. Omdat Hij niet verwachtte met het waarschuwen iets te bereiken, liet de Heiland hen daar *en ging wederom heen*, namelijk *om te bidden*. Hij wilde de tijd bij hen niet nutteloos doorbrengen.

Ten dele handelde Jezus zo om hen te bestraffen vanwege hun traagheid en harteloosheid, door hen voor een korte tijd daaraan over te geven. De Heere handelt zo wel meer met Zijn volk, dat Hij van hen heengaat, als zij zich niet willen laten opwekken, Hooglied 5:2-6. Hij

verbergt Zijn aangezicht voor hen, Jesaja 5:17. Ten dele is het echter ook een bewijs dat Hij als de medelijdende Hogepriester de zwakheid van Zijn gelovigen verdraagt. Hij zal hen niet zo streng en zo zwaar mogelijk bestraffen en treffen, want de Heere ziet hun wegen en Hij zal hen op Zijn tijd genezen, Jesaja 57:18.

Toen Hij Zijn discipelen daar had achtergelaten, haastte de grote Bidder, de Heere Jezus, Zich nogmaals om in vurige gebeden te worstelen met God, Zijn eigen Vader, en Zich te wenden tot Hem, *Die nooit slaapt noch slui-mert*, Psalm 121:4. Hij wilde daardoor Zijn ziel verkwikken, omdat Hij bij Zijn slapende discipelen niets vond dan smart op smart. Zo is Hij ook door God werkelijk in Zijn angst verhoord (Hebreeën 5:7), omdat een engel uit de hemel Hem werd toegezonden om Hem te versterken, Lukas 22:43.

Als Jezus Zijn gebed beëindigd heeft, komt Hij voor de derde maal, nu echter in grote rust en kalmte, tot Zijn nog slapende discipelen om hen wakker te maken. Zijn ernst en liefde kunnen niet langer verdragen dat Zijn geliefde discipelen hier zo slapen alsof ze al gestorven zijn. We kunnen in het kort hieruit leren dat Christus de Zijnen voor een tijd lang in zwakheid en zonden laat, maar hen toch niet om hun zwakheid verlaat en verstoet. Hoewel Hij hen aanspreekt met een ernstige bestraffing, zoals hier Zijn apostelen, zo is dit toch tot hun eigen bestwil ter opwekking van hun geloof en liefde.

Hij zegt dan tegen Zijn discipelen: *Slaapt nu voort en rust*. Hiermee geeft Hij hun geen toestemming, maar Hij verwijt hun scherp hun ongevoeligheid, door hen dus op een hardere wijze lichamelijk en geestelijk wakker te maken: *slaapt nu voort en rust*. Het is zoveel gezegd als: O, gij trage en onverstandige harten, zullen berisping of vermaning dan niet helpen? Hoe spoedig zult u op ruwe wijze in uw vleeselijke rust gestoord worden! Daarom zegt de Heiland nog: *Zie, en let er toch ernstig op: De ure is nabij gekomen, en de Zoon des mensen wordt overgeleverd in de handen der zondaren*. En u, die niet opgewekt wilde worden met woorden, zult nu wakker gemaakt worden door grote gevaren.

Zie, dit is meestal de weg van God, om hen die uit hun zondeslaap door oprechte en liefderijke vermaningen niet wakker te krijgen zijn, wakker te maken door ontrouwe en wrede zwaarden van boze mensen of door andere oordelen van God. Het uur en de macht van de duisternis, die Mijn hemelse Vader tot Mijn laatste verschrikkelijke lijden en kruisdood in Zijn eeuwige raad heeft vastgesteld, zijn nabij gekomen, zegt Jezus (Lukas 22:53). Nu zijn ze er. De Zoon des mensen is juist hierom mens geworden om Zijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen, Mattheüs 20:28. Hij wordt nu naar de bepaalde raad en voorkennis Gods (Handelingen 2:23), overgeleverd en door Judas Iskariot op verraderlijke wijze overgegeven in de handen van zondaren, van de goddeloze Joden en de gruwelijke heidenen. Zij zullen met Hem alles doen wat Gods hand en raad te voren had bepaald, dat ge-

beuren zou, Handelingen 4:28. Zie, zo nauwkeurig wist Jezus vooraf alle tijdstippen en omstandigheden van Zijn lijden en Hij onderging deze geheel bereidwillig.

Jezus beëindigt Zijn rede met het ernstige spreken tot zijn slaapzuchtige discipelen: *Staat nu op*, mijn beminde leerlingen. Het is nu geen tijd meer om te slapen. Maar laten wij weggaan van hier, zeker niet om te vluchten, maar om Mijn vijanden tegemoet te gaan. Waak nu, mijn discipelen en bid, opdat u niet in verzoeking komt, *want ziet, hij is nabij, die Mij verraadt*. Hij is het, die nu zijn helse schanddaad aan Mij volvoeren zal. Al slaapt u, mijn vrienden, de duivel met zijn helse instrumenten, Mijn bloeddorstige vijanden, en ook de tijden van lijden en verzoeking voor Mijn volk slapen en rusten niet.

Daarom, hoe dichter de nood en de aanvechtingen tot de kinderen van God naderen, hoe ernstiger zij moeten waken en al biddende de Heere als hun sterkte aangrijpen, Jesaja 64:7. Gewoonlijk waken de vijanden van Christus en zijn de verraders van de ware godsdienst en godzaligheid op de been in een tijd, als de vromen, de wijze maagden, slapen en sluimeren en zich daarover weinig zorgen maken. Zie Mattheüs 13:24-25.

En nu de laatste uitdrukkingen van de Heiland: *De ure is nabij gekomen en de Zoon des mensen wordt overgелеverd in de handen van zondaren; staat op, en laat ons gaan; ziet, hij is nabij, die Mij verraadt*. We zien hoe de Heere Christus als de kloekmoedige Leeuw uit de stam

van Juda (Openbaring 5:5) Zich vrijmoedig en heldhaftig tot de strijd begeeft. Het is alsof men Hem in Zijn allerheiligste vertrouwen op God, Zijn eigen Vader, hoort zeggen: *Ik zal niet vrezen noch wankelen, want de Heere HEERE helpt Mij, en Hij Die Mij rechtvaardigt is nabij,* Jesaja 50:6 en 8.

Toepassing

Bij wijze van lering letten we nog op:

- het zondige wangedrag van de discipelen;
- de onmacht van de gelovigen;
- de echte oorzaak van de zondige slaapzucht van de discipelen; en
- de oneindige liefde van de Heiland tot Zijn volk.

a. De slaapzucht en grote ongevoeligheid was zeer zondig en te bestraffen in de discipelen, juist op het moment dat hun Heiland hier waakte en in doodsgevaar verkeerde onder de last van hun zonden. Hieraan maakten zich schuldig de eigen apostelen van Jezus, die wedergeboren waren door Zijn Geest. Dagelijks hadden zij verkeerd met de Heere Jezus. Zij waren de innigste boezemvrienden van Jezus, Petrus, Jakobus en Johannes. Jezus had hen met opzet meegenomen in Gethsémané om getuigen te zijn van Zijn zielsworstelingen en om Hem in Zijn heilige menselijke natuur door hun gezelschap enigszins te verkwikken. Ja, zij sliepen, zij van wie Jezus de harten met zoveel koorden van liefde, met zoveel heilzaam onderwijs, zegeningen en beloften zo nauw aan Zich had verbonden. Zij hadden zojuist in deze nacht Zijn liefde

ervaren in Zijn heilige verbondssegels van het Pascha en het Heilig Avondmaal. Hij had hen vooraf zo ernstig gewaarschuwd tegen dit uur van verzoeking dat hen in deze nacht stond te wachten. Zij hadden zulke grote beloften gedaan met Jezus de dood in te zullen gaan. Zij waren door Jezus, te midden van Zijn angstige bestrijdingen, zo getrouw uit hun slaapzucht gewekt en gewaarschuwd: *waakt en bidt, al is de geest gewillig, het vlees is toch zwak*. Zij werden nogmaals gewekt zodat zij, nog maar half ontwaakt, van beschaamdheid niet wisten wat zij Jezus antwoorden zouden. Zij bleven echter slaperig, en vielen zelfs opnieuw in een diepe slaap. Ze waren niet wakker te krijgen voordat de slag viel van het zwaard dat ontwaakte tegen Jezus, hun Herder, zodat zij, Zijn schapen, uit vrees en zwakgelovigheid verstrooid werden, volgens Zacharia 13:7. Zij vielen evenwel niet geheel goddeloos van Hem af. O, wie had echter kunnen denken, dat het met de eigen apostelen van Jezus zo laag had kunnen aflopen.

Hieruit kunnen we leren dat Gods eigen kinderen, de gelovigen, geen kracht hebben, en ook waartoe zij kunnen vervallen, ja zelfs verachten in de genade. Dat gebeurt als de Heere, om Zijn heilige redenen, hen voor een tijd aan zichzelf en aan de kracht van de verzoeking overlaat. Totdat Hij ze door Zijn roede en door Zijn Geest weer wakker maakt en herstelt. Hij doet hen met Jezus weer opstaan en met Hem uitgaan tot de geestelijke strijd. Zo zullen zij het Lam volgen waar Het ook heengaat, Openbaring 14:4.

Wat zijn toch de redenen of oorzaken geweest van de slaapzucht van de apostelen, waardoor hun ogen en niet minder hun harten zo bezwaard en traag waren?

Justus Vermeer zegt in zijn *Oefeningen*, pag. 581:

“Het was nacht en door al die moeilijke omstandigheden waren zij aan het einde van hun krachten gekomen, want zij waren ook maar zwakke mensen. Ook zegt Lukas dat zij sliepen van droefheid (Lk. 22:45). O, dat was vanwege de droefheid en gedurige emotie. De Heere had hen zo menigmaal voorzien wat over Hem komen zou, maar zij hadden het nooit goed kunnen geloven of bevatten. En zie, nu gebeurde het wat over de Heere en over hen was gezegd. Zij werden met ontzetting en diepe droefheid geheel overrompeld en vervuld. Zij kregen een zwaardere last dan zij dragen konden en de moedeloosheid deed hen in slaap neerzinken. Zij waren ook hun goede, geestelijke gesteldheid kwijt geraakt. In diezelfde nacht hadden zij het zo goed gehad tijdens het laatste Pascha. De Heiland had daarbij de heerlijkheid van die instelling duidelijk getoond, ook in het onderscheid tussen de ware en valse gelovigen. Ieder van de elf apostelen was daar aangesproken als een oprechte gelovige. Judas Iskariot was ook voor allen openbaar gemaakt als de verrader. Daarbij had Jezus hen in diezelfde nacht, aan het eerste Avondmaal, bevestigd en gesterkt met beloften, met geestelijke flessen en appelen, namelijk dat zij spoedig met Hem zouden aanzitten in het Koninkrijk der hemelen. Zij waren in het wijnhuis van Jezus dronken geworden. Ieder ontving zoveel hij

dragen kon. Eén van hen was op de borst van Jezus gevallen en zij spraken allen overmoedig dat zij met Jezus wel in de dood wilden gaan. Maar al dit goede was nu door de verzoeken van dat moment en door hun onopmerkzaamheid in het hart langzamerhand minder geworden. Hun sterkte was vergaan en de moed was hun ontzonken. Zij waren van hun plaats geraakt en waren in hun hart moedeloos en ongelovig gesteld. Daar hebt u het slapen en het sluiten van hun oogleden. Zie eens hoe nodig het is om te waken als men het geestelijk goed gehad heeft. Men ligt dan meer bloot om zorgeloos te worden dan als men in het donker zit.”

De alles overtreffende liefde van Jezus tot Zijn apostelen en Zijn volk straalt door in Zijn bitter zielenlijden voor hen, maar ook in Zijn liefdevolle onderwijs, waarschuwingen en vermaningen. Zo zien wij hier hoe genadig en krachtig de Heiland in deze zware nacht van verzoeken Zijn nu zo ingezonken apostelen in meer dan één opzicht uit hun diepe verval en zondige slaapzucht hersteld heeft. Zij bleven bij Jezus, omdat zij ondanks de vleeselijke zwakheden met hun hart aan Hem verbonden bleven. Zij waren er verre van om met Judas, de verrader, de zijde te kiezen van de vijanden van Jezus. Let erop hoe liefdevol en getrouw de Heere Christus Zelf hen voorging in nood en dood. Hij heeft hen bewaard in het moment van verdrukkingen en gevangenschap door Zijn machtige woord tot de vijanden gesproken: *Indien gij dan Mij zoekt, laat dezen heengaan*, Johannes 18:8.

Zij mochten vrij heengaan, wat in geestelijke zin ook waar is voor alle uitverkoren gelovigen die om Jezus' wil vrij uitgaan vanuit de macht van Gods toorn en de zonde. Wat een barmhartigheid van de Heiland tegenover de ontrouw van Zijn apostelen en alle gelovigen, die de bitterste bestraffingen, verdrukkingen en de eeuwige pijn zo rechtvaardig verdiend hadden. O, de liefde van Christus gaat de kennis te boven, Efeze 3:19.

b. Maar wat betekent dit nu voor de praktijk van uw leven? Hoe ligt het bij u, gelovigen? Hoewel er door Gods genade op de bodem van uw hart een zekere gewilligheid gelegd is om met Jezus te blijven waken, moet u nog veel bestraft worden vanwege uw diepe slaapzucht en verval, over uw niet blijven in de eerste liefde! Is dit uw liefde en trouw jegens uw grote Zielsvriend, de Heere Jezus? Wat bent u toch vaak verslapt in uw eerste liefde en in de gemeenschap door het geloof met uw Zaligmaker! Hoe is uw honger en dorst naar Zijn gerechtigheid vaak verkoeld! Hoe weinig neemt u de toevlucht tot Hem! Hoe liefdeloos is uw hart en gedrag jegens uw medemens en zelfs tegenover uw medegelovige!

Wat wordt het weinig gehoord, ook onder de kinderen van God, dat ze elkaar opwekken en opscherpen tot de liefde en goede werken, Hebreëen 10:24. Het is er een duidelijk bewijs van hoezeer men met elkaar in slaap gevallen is. Moet u zelf niet toegeven, in verval geraakte zielen, hoe weinig u waakt tegen zonden en verzoeking van buiten en nog minder tegen die verrader van binnen? Hoe zwak is uw strijd tegen de boezemzonden in uw hart, en hoe

vaak wordt u erdoor overwonnen? Hoe staat het met het bidden om licht, Geest en kracht van boven, om voor de zonden en verleidingen bewaard te worden? Bent u daarin niet nalatig, lusteloos en zonder hartelijke betrokkenheid, vooral in het persoonlijke gebed in uw binnenkamer? Hoe vaak bent u werkeloos, onverschillig en zonder gebed tegenover de zonden van Gods Kerk¹, en tegenover het lijden en de verdrukking van de Kerk van Jezus in andere landen, waar Jezus lijdt in Zijn leden. Hoe weinig ook worden de noden en de zorgen van ons dierbare vaderland in uw gebeden opgedragen! En dat in zulke bange tijden van de aankomende en dreigende oordelen van God! Moet u dan ook niet toegeroepen worden: *Wat is u, gij hardslapende? Ontwaak, sta op en roep tot uw God!* Jona 1:6.

Maar, oprechte christenen, hoewel u geestelijk erg verflauwd bent en daarin zeer te bestraffen, door de genade van God is de Geest en het willen nog bij u. Wij vermanen u, sta toch naar méér licht om een dieper inzicht te ontvangen in het lijden en in de liefde van uw Zaligmaker voor u, die de vloek zó verdiend heeft. Verwonder u daarover en sta naar een dieper inzicht en gevoel van uw zonden en slaapzucht om daarover oprecht beschaamd en verootmoedigd te worden. Zoek verzoening in het bloed van Jezus en probeer ijverig te waken en te bidden, omdat de verleidingen u steeds omringen. De grote verrader, de satan, is dicht bij u en gaat steeds rond, 1 Petr. 5:8. Smeek dan om *de Geest der genade en der gebeden en der kracht*.

¹ In de oorspronkelijke tekst staat: ‘omtrent de verbreking Jozefs’.

Doe ook aan de gehele wapenrusting van God, zoals die wordt omschreven in Efeze 6:11-18. Neem een voorbeeld aan het waken en bidden van uw dierbare Heiland Jezus.

Hoe zalig is hij die waakt, Openbaring 16:15. *Hoe zalig is die mens, die zijn Heere, als Hij komt, zal vinden alzo doende*, Lukas 12:43.

c. Maar wat u aangaat, onbekeerde mensen, hoe diep slaapt u met een dodelijke slaap in de zonde, in de liefde tot de wereld en in de begeerlijkheden van het vlees. En dat niet zoals de discipelen van Jezus. Zij sliepen slechts uit zwakheid, hoewel dat ook in hen zeer te bestraffen was. Maar u, arme en natuurlijke mensen, u slaapt altijd in uw zonden zonder ooit wakker te worden. Ja, u bent dood in de zonden, Efeze 2:1 en ongevoelig, Efeze 4:19. U bent nooit bezorgd en u waakt of bidt nooit tegen de verleidingen, die zo gevaarlijk en steeds dicht bij u zijn. De zonde verontrust u niet of geeft u geen smart. U bent niet zo bezorgd of bevreesd voor de ontzaglijke toorn van God. U zoekt niet naar een Middelaar en Borg bij God om met Christus verenigd te worden, Filipp 3:9. Nog veel minder hebt u een ware begeerte naar Geest en leven, naar wedergeboorte en heiligmaking. In deze doodsslaap van uw ziel droomt u nog van gouden bergen, van genade en zaligheid. U bent werkeloos zoals iemand die slaapt als het gaat om alle middelen die tot uw ontwaken kunnen dienen. Werkeloos met Gods Woord, uw gebeden, de christelijke rustdagen, de huisgodsdienst en het bijwonen van de gezelschappen van de

gelovigen. U bent werkeloos, traag en lui als het gaat om catechisaties en het onderwijs van leraars en vromen, die voor u als middelen kunnen dienen tot de goede kennis van de Heere en u kunnen brengen tot de zalige gemeenschap van Christus. U kunt het, als mensen die diep in slaap zijn, niet verdragen dat men u aanstoot om u wakker te maken en dat men u toeroept: ‘Hoe kunt u zó diep slapen!’ Dan wordt u boos op degene die u bestraft.

Hoevelen van onze medechristenen zijn er helaas, die nooit uit de slaap ontwaken. Zij doen niet anders dan de werken van de duisternis, levende in brasserijen, dronkenschappen, in slaapkamers en ontuchtigheden, in twist en nijdigheid, verzorgende het vlees tot begeerlijkheden, Romeinen 13:11-14. Van hen moet men zeggen *dat zij zijn kinderen van de nacht en van de duisternis, die er slapen. Want die slapen, slapen des nachts en die dronken zijn, zijn des nachts dronken*, 1 Thess. 5:5-7. En, onbekeerde mensen, wat slaapt u vaak onbezorgd, ook wat het lichaam betreft, zelfs in Gods huis en onder het gehoor van Zijn heilig Woord. U geeft uzelf (of sommigen onder u) moedwillig over aan de slaap. U slaapt allen nog in het hart van de zee, of in het opperste van de mast. *Men heeft u geslagen, doch u bent niet ziek geweest; men heeft u gebeukt, doch u hebt het niet gevoeld*, Spreuken 23:34-35. U slaapt nog zo gerust in de strikken van de duivel, boven de opening van de hel.

Het wordt u overtuigend aangetoond en uw eigen geweten moet het toestemmen, dat u zo zorgeloos voortleeft. O, arme natuurlijke mens, vaak denkt en zegt u het tot uw verontschuldiging: *De geest is gewillig, maar het vlees is zwak.*

U misbruikt dan op schandelijke wijze deze woorden van de Heiland om Zijn discipelen te leren waken en bidden, tot een verontschuldiging van uw zorgeloosheid en dat tot uw eigen verderf. Maar dan moet u eerst bewijzen, dat ook de Heilige Geest in u woont en werkt, zoals in de discipelen van Jezus. U zou dan niet enkel op hen lijken in slaapzucht, maar ook in hun geestelijke waakzaamheid en werkzaamheid die zij op andere momenten door hun geloof en liefde tot Christus zo dikwijls en nadrukkelijk hebben laten zien, Johannes 6:67-69. Zij hebben om Christus' wil alles verlaten, Lukas 18:28. Ook hier in Gethsémané, hoe zwak zij ook waren, zij bleven toch met Jezus in het uur van de verzoeking. O onbekeerde mensen, bij u is dit echter geheel anders. U bent nog nooit door de liefde van Christus gedrongen om Hem te zoeken en voor Hem te leven, en nog veel minder om bij Hem te blijven in een nacht van vervolgingen. U lijkt op het zorgeloze volk van Laïs (Richteren 18:7-10) en op de dwaze maagden die in een dodelijk diepe slaap verzonken lagen, Mattheüs 25:3-5. U wandelt gerust heen naar het goeddunken van uw boze hart (Deut. 29:19), naar de wil van uw vlees en gedachten, naar de eeuw dezer wereld, Efeze 2:2.

Stel u toch niet meer tevreden met een ijdele hoop op de barmhartigheid van God buiten Christus. Nee, want

God zegt tegen u: *Wee u, gij gerusten te Sion, gij zekeren op de berg van Samaria*, Amos 6:1. Wanneer u hier niet ontwaakt uit de geestelijke doodsslaap, hoe verschrikkelijk zal het zijn, wanneer u eens zult wakker worden in het uur van de dood, wanneer u uw ogen zult opendoen in de hel, in de plaats van de pijniging!

Wat wij u bidden mogen in de Naam van de Heere: toets toch ernstig uw hart en leven aan Gods heilig Woord. Bid toch de Heere Jezus om Zijn Geest van ontdekking, overtuiging en ontwaking, opdat u uw zondige, verkeerde en gevaarlijke staat buiten God grondig mag leren kennen en opdat u niet te laat in uiterste ellende uit die geestelijke doodsslaap ontwaakt. De dood en het oordeel van God zitten u op de hielen. De bloedwreker is achter u. Kunt u nog slapen in de zonde? O, die boze en gruwelijke verraders van uw ziel - de satan, de wereld, uw vlees en het zichzelf liefhebbende bedrieglijke hart - omringen u. Ja, ze hebben u al gevangen in hun strikken. Bid toch tot God! Ontwaak toch die slaapt, sta op uit de doden en Christus zal over u lichten, Efeze 5:14.

d. Ten slotte, hoe groot is uw heil en troost, gelovigen, dat God u uit de doodsslaap van de zonden heeft opgewekt. Ook als u op zo'n zondige manier slaapt, waakt Christus over u. Uw Bewaarder zal niet sluimeren. *Ziet, de Bewaarder Israëls zal niet sluimeren noch slapen. De Heere is uw Bewaarder; de Heere is uw Schaduw aan uw rechterhand*, Psalm 121:4-5. Daarom zult u veilig zijn in de boze dag van de verzoeken, ja in de dag van de

toorn van de Heere zult u veilig zijn, Zefanja 2:3.

Ja, slapende vromen, let er eens op wat u ondanks al uw ontrouw in het einde te verwachten hebt van Gods ondoorgrondelijke barmhartigheid! Al uw zorgeloosheid zal verdwijnen als een nevel, uw schuld zal worden uitgewist, want de Heere zal geen ongerechtigheid zien in Jakob. En dat om Jezus' wil!

Oprechten van hart, moge dit uw ziel raken en mogen tranen van liefde uw slaap doen wijken en u met een be-
moedigd en opgewekt hart doen uitroepen tot de Heere:
Wie is een God gelijk Gij, Die de ongerechtigheid vergeeft en de overtreding van het overblijfsel van Zijn erfenis voorbijgaat? Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid, want Hij heeft lust aan goedertierenheid. Hij zal Zich over ons weer ontfermen; Hij zal onze ongerechtigheden ten onder brengen. Ja, Gij zult al hun zonden in de diepten der zee werpen. Gij zult Jakob de trouw, Abraham de goedertierenheid geven, die Gij onze vaders van oude dagen af gezworen hebt, Micha 7:18-20.

AMEN

Ja, ik wens abonnee te worden op de Reveil-serie.

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode:

.....

Plaats:

.....

Zend ook een proefnummer aan:

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode

.....

Plaats:

.....

.....
(Handtekening)

In open envelop zonder postzegel zenden aan:

Pieters Grafisch Bedrijf bv
Antwoordnummer 5
4500 WC GROEDE

Uitgave
STICHTING “SMYTEGELT-FONDS”

REVERIEIL-SERIE

Voorzitter
Ds. J. Westerink, Urk

Secretariaat
Heereweg 7, 2161 AB Lisse.

Vrije giften en abonnementsgeld
storten op ING Bank nr: 581492
t.n.v. Penningmeester
“Smytegeltfonds”, Scherpenzeel

Abonnement: € 9,- per jaar (10 ex.)

Opgave nieuwe abonnees en adreswijzigingen
(bij voorkeur schriftelijk) aan:

Pieters Grafisch Bedrijf bv,
Postbus 12,
4503 ZG GROEDE

of per e-mail: reveil@pietersgroede.nl
www.reveilserie.nl